
POBUDE ZA UKREPANJE – PODNEBNE SPREMEMBE

(predlog za Državni zbor)

Spōštovana g. poslanec Matjaž Nemec

in predsednik Državnega zbora mag. Dejan Źidan!

Zahvaljujemo se vam, g. mag. Dejan Źidan za organizacijo posveta dne 25.10.2019 v Državnem zboru pod naslovom SOGLASJE ZA PRIHODNOST, kjer ste nas nagovorili in poudarili pomen takojšnjega ukrepanja. Vam, g. Matjaž Nemec, pa, da ste predstavili poslano zahtevo Vladi, da se razglasi okoljska kriza in da bodo temu podrejeni vsi ukrepi: <https://socialnidemokrati.si/tag/podnebna-kriza/>, kar se Źe kaŹe v intenzivnih dogodkih v zadnjem Źasu tudi v EU in ŹirŹe.

UdeleŹenci, strokovnjaki, civilne iniciative, poslanci.. smo napolnili dvorano Državnega zbora in podali veliko dobrih predlogov. Upamo, da bo iz tega posveta naŹlo pot v obravnavo tudi katera pobuda, ki so jo dali udeleŹenci. Tudi predstavnici Ekoci EkoloŹke civilne iniciative Slovenija, Mateja Rotar in Irena Rotar, sva bili na posvetu in predlagali nekatere ukrepe, ki so navedeni tudi v nadaljevanju.

Kot dogovorjeno z vami, g. Matjaž Nemec, vam poŹiljamo naŹe pobude, ki smo jih predstavili in dopolnili s somiŹljeniki in panterji Zerro Waste Źalec, za katere menimo, da so nujne v preuĉitev. V pomoĉ Vam Źelimo posredovati tudi ustrezne linke do povezav, ki podpirajo naŹa razmiŹljanja.

Veseli smo potrditve, da Źe dalj Źasa tudi mi delujemo v pravi smeri, saj je tudi Ursula von der Leyen je 27.11. 2019 v predstavitvenem govoru Evropske komisije poudarila pomen in odziv na podnebne spremembe in poudarila bi bil lahko Slovenija doleta 2030 zelena cona Evrope. Glede na to, da naj bi Evropski parlament ta Źetrtek razglasil podnebno krizo v EU; to so sicer Źe storile posamezne drŹave Źlanice, vas naproŹamo, da Źe naprej vztrajate, da tudi Vlada RS sledi ustreznim zavezam politike in proraĉunska sredstva nameni za ukrepanje. Prav tako menimo, da je potrebno ponovno pozvati Vlado RS, da se razglasi okoljska kriza.

Tudi napredni mediji objavljajo Źlanke o ozaveŹanju, kot npr:

- »Mi ne protestiramo - mi testiramo«, Źlanek na [https://www.zazdravje.net/izpostavljeno/mi-ne-protestiramo-mi-testiramo/?fbclid=IwAR10S21EsDmABpRyQEKOdUwkvjJQzoqHlJnNW5xRHeP_mutFw1Zy3Xm5e7A](https://www.zazdravje.net/izpostavljeno/mi-ne-protestiramo-mi-testiramo/?fbclid=IwAR10S21EsDmABpRyQEKOdUwkvjJQzoqHlJnNW5xRHeP_mutFw1Zy3Xm5e7A;);

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, ZdruŹenje za trajnostno prihodnost
Ulica Savinjske Źete 4, SI- 3310 Źalec - w: www.ekoci.si - t: +386 40 203 055

FB: Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije; Oskrbimo Slovenijo; Źtafeta semen; Ekoci Green Tourism;
SDM - Slovenska delovna mesta; Niĉ nas ne sme presenetiti – bodimo pripravljeni

- »Slovenija naj razglasi za eko vrt Evrope«, članek na https://www.delo.si/mnenja/komentarji/lahko-bi-bili-ekoloski-vrt-evrope-219485.html?fbclid=IwAR1wHmgWCUwuI4t7K00PevLyXDUVFSysxVq2-n_eGyqTjXNt5J5_4k2LBoM.

Spoštovani g. Matjaž Nemeč, veseli nas, da boste predlagane pobude vzpodbudili **preko poslanskega vprašanja in preko odbora v DZ ter poskrbeli, da bo čim več predlogov uresničenih.**

PREDLOG NUJNIH PODNEBNIH UKREPOV

Menimo, da bi zato, da bi **čim prej dosegli podnebne cilje potrebno narediti** čimprej **enostavne**, nato pa **dolgoročne** ukrepe. Najhitreje lahko zmanjšamo emisije pri prometu: največ škode naredijo okolju cestni zastoji, poškodbe cestišča in plini, ki jih povzročajo tranzitni tovornjaki, ki gredo večino v Italijo, zato je potrebno narediti vse, da otežimo **in s tem zmanjšamo tranzitni promet, ki ni namenjen v Luko Koper, ampak v Italijo. Zato predlagamo**, da izkoristimo kar imamo in poiščemo najboljše možne rešitve.

I. PREDLOG UKREPOV NA PODROČJU INFRASTRUKTURE

1. Postavitev **vetrnih turbin na avtocestah, ki jih poganja veter**, ki ga povzročajo mimo vozeča vozila. S tem koristno izkoristimo gostoto prometa na avtocestah, ki povzroča vetrno energijo ter se izognemo postavitvi vetrnic v naravnem okolju. Tovrstne vetrnice bodo lahko **nameščene vertikalno in bodo dodaten vir zelene energije**. Več informacij o primerih dobre prakse in že uveljavljenih rešitvah na <https://www.youtube.com/watch?v=GBRyVjWfUdY> in <http://www.mechanicalengineeringprojects.net/highway-wind-turbine-mechanical-project/>.
2. Zmanjšati **prometno obremenjenosti na način, da bo dostopen z javnimi prevozi** kot npr: še več najemov koles, ter zagotoviti zakonodajno osnovo za solastništvo avtomobila (car sharing)ipd.
3. Zagotoviti vsaj začasne **davčne vzpodbude delodajalcem za delo od doma** ter izobraziti ljudi o optimizaciji poslovanja z delom od doma: https://cekin.si/izobrazevanje_in_zaposlitev/delo-od-doma-zakonodaja.html.
4. Predlagamo, da se za **nova cestišča in druge javne površine uporablja izključno siv asfalt** in drugi materiali v svetlejših barvah, ki bistveno zmanjšujejo segrevanje javnih površin in s tem segrevanje ozračja. Toplotna razlika med črnim in belim asfaltom je na vroč dan lahko kar do 12 stopinj Celzija, kot kaže primer dobre prakse v Los Angelesu: <https://www.sciencemag.org/news/2017/09/los-angeles-paints-streets-white-stay-cool> in <https://www.cbsnews.com/news/los-angeles-is-painting-some-of-its-streets-white-and-the-reasons-why-are-pretty-cool/>.

5. Predlagamo, da se preuči možnost, da se **več tranzitnih tovornjakov preusmerijo na vlake**, kot primer Avstrije: <https://www.youtube.com/watch?v=ZA3L4MKbNMM>.
6. **Povišanje cestnin za tovornjake po vzoru Avstrije** <https://www.sta.si/2585818/z-novim-letom-ponekod-v-sosescini-visje-cestnine-za-tovornjake> in nadaljnja prizadevanja v tej smeri v drugih državah <https://www.cipra.org/sl/novice/tranzitni-promet-cez-brenner-glasne-zahteve-po-zvisanju-cestnine> **.Argument**, kljub temu, da nekateri razlagalci menijo, da v Sloveniji **ne smemo podražiti avtoceste** zaradi enotnega trga EU - zgornji primeri kažejo drugače.
7. Morda velja razmisliti o tem, ali lahko **omejimo vožnjo tranzitnih tovornjakov** tako, da bo veljala **prepoved od 6 -10. ure zjutraj ter od 15-17. ure**. S tem bi se zmanjšale konice prometa, prometnih nesreč bi posledično najverjetneje bilo manj, manj pa bi bilo tudi izpustov v zrak, tovornjaki pa bi se vozili večinoma ponoči.
8. Preučiti možnost **uvedbe okoljskega davka za izpušne pline kamionov glede na emisiji, ki bolj onesnažujejo zrak**.
9. **Preučiti možnost uvedbe okoljskega davka na letala, ki preletavajo slovenski zračni prostor** (več kot 1300 letal preleti Slovenijo) **in uvesti okoljski davek** tudi na zračni promet, po vzoru Francije: <https://www.rtv slo.si/svet/francija-bo-uvredla-ekoloski-davek-na-vse-polete-s-francoskih-letalisc/494108>.

II. **DRUGI POTREBNI OKOLJSKI UKREPI** (za katere menimo, da niso dovolj obravnavani)

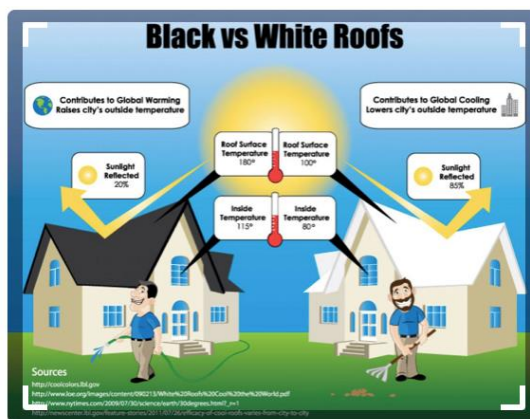
Kljub temu, da je Ministrstvo za okolje pripravilo že kar nekaj ukrepov in naredilo tudi javno anketo: »**Kako bo videti Slovenija v letu 2050, kako se bomo odzvali na podnebno krizo,**« vam pošiljamo tudi prilogi, ki so jo izpolnili **mladi v Zerro Waste.**, menimo, da so potrebni celostni ukrepi, ter da lahko veliko posledic podnebnih sprememb preprečimo in storimo veliko s pravočasnimi pripravami, ko do njih že pride. Menimo, da je potrebno še posebno pozornost nameniti:

1. Posvetiti večjo skrb za **ohranitev naravnih in vodnih virov ter obdržati infrastrukturo v državni lasti**.
2. Zagovarjati moramo ne samo krožno, **ampak BOKROŽNO GOSPODARSTVO** ter vzpodbuditi ekonomski model med ekologijo, etiko in ekonomijo Primer naših prizadevanj v praksi: <https://ekoci.si/zadnje/sejem-agra-2019-podnebne-spremembe-so-tu-prikazane-sonaravne-resitve-na-poligonu-zeleni-dragulji-narave-in-bio-krožno-gospodarstvo/>.
3. Povečati samooskrbo s sonaravno pridelano hrano in podpirati **sonaravno kmetijstvo**, nekatere pobude katere smo s somišljeniki stroke nevladnikov in strokovnjakov že poslali na MKGP https://ekoci.si/zadnje/predlogi-in-pobude-k-strategiji-in-izvedbenim-ukrepom-za-novo-kmetijstvo-v-sloveniji/?fbclid=IwAR1gMGS26cog7B7TKqJJZ8feaiE5y0AmDsr0781lqIF_uKD2caUjGIYIWWHY

4. Potrebno je še naprej delovati v smeri v **aktivacije posameznika** (kljub temu, da ni bil sprejet zakon o državljski vzgoji v šolah, je potrebno najti še druge oblike).
5. **Vzpodbujati življenje v stanovanjskih skupnostih**, tako bi rešili težave starejše generacije in poskrbeli za mlajše, so okoljsko bolj vzdržne in ne obremenjujejo dodatno pozidav kmetijskih zemljišč in ne obremenjujejo dodaten infrastrukture in temu prilagoditi tudi zakonodajo; nevladniki smo pobude za ureditev stanovanjske zakonodaje že poslali: https://www.zazdravje.net/sobivanje/predlogi-za-dopolnitev-stanovanjske-zakonodaje/?fbclid=IwAR04eSWoa3Ny05tCutdLSjIWUWPYqPGkqJHadKsQ_rOvYre1um-3dcGQbwE.
6. Ker menimo, da je **potrebno najprej maksimizirati resurse, ki jih že imamo**, predlagamo, da se uvede **davčne olajšave za obnove stanovanjskih objektov, ki so prazni že 5 let**. Menimo, da bi s tem vsaj delno ustavili propadanje obstoječih objektov ter poskrbeli za ohranitev dejavnosti gradbenega sektorja tudi v krizi ter preprečili nadaljnjo pozidavo kmetijskih površin, morda pa bi nenaseljene stavbe lahko odkupil stanovanjski sklad in oddajal v najem.
7. Čimprej zagotoviti **uravnotežen razvoj regij**, tudi z alokacijo posameznih ministrstev in državnih institucij v različne regije Slovenije.
8. Poskrbeti za **čim večjo samooskrbo države z energijo in ostalimi dobrinami, preučiti državne rezerve povečati delež zelene energije ter poskrbeti, da bomo za okolje zmogli poskrbeti sami (sožig odpadkov v obstoječih kapacitete z nespornimi čistilnimi napravami in okrepiti Zerro Waste aktivnosti – ponovno uporabi, recikliraj**.

9. Pri novih stavbah poskrbeti, da bodo energetsko in okoljsko učinkovite in pobarvane čimbolj na svetlo. Za primer lahko damo zanimiv primer, čeprav je moderna barva črna, ki še dodatno segreva ozračje in potrebuje več energije je ogromno novogradenj pobarvano na črno, ter absorbira tudi več sončnih žarkov in segreva okolje, potrebuje več energije za hlajenje ipd. Slovenska mesta se ogreva bistveno hitreje kot ostala mesta po Evropi, več informacij se najde na

<https://novice.svet24.si/clanek/novice/slovenija/5d29fc3bd1798/se-bo-ljubljana-res-cvrila-v-vrocini-slovenski-meteorologi-ima-jo-boljse-podatke> in <https://www.delo.si/novice/okolje/slovenija-se-hitro-segreva-159813.html>. t

10. Predlagamo, da država s svojimi ukrepi **pospeši vpeljavo zelenih streh in sten v slovensko okolje**, še posebej v mestna središča. Izračunani rezultati v le eni izmed študij kažejo, da lahko kombinacija zelenih streh, fasad in ulic lahko zmanjšajo količino nevihtnih padavin do 13%, za 12% zmanjšajo emisije CO₂ v zraku in energijske potrebe objektov za 9% (vir: [https://ascelibrary.org/doi/abs/10.1061/41009\(333\)13](https://ascelibrary.org/doi/abs/10.1061/41009(333)13)). Nezanemarljiv pa je tudi vpliv naravnih materialov na enerijske potrebe, konkretno gradnja iz konopljinega betona, pa tudi zemljanke (gradnja vkopane hiše). Država bi morala čimprej omogočiti enostavno zakonsko podlago za tovrstne gradnje.
11. Država naj se s svojimi **ukrepi poglubi v delovanje zavarovalnic**, ki trenutno ne ščitijo premoženja slovenskih državljanov in državljanek. Naj opozorimo na člene v pogodbah slovenskih zavarovalnic, da v primeru, **da je škoda na premičninah posledica onesnaženja zraka, vode in zemlje, le-ta ni dolžna izplačati škode**. Prav tako to velja za primere »premikanja zemeljskih plasti, poplave ali podzemnih voda«, pa tudi posledice dogodkov, do katerih pride zaradi "...jedrske reakcije, jedrske radiacije ali radioaktivne kontaminacije ali potresa". Menimo, da je tudi zaračunavanje dodatnega doplačila **zavarovancem na preteklo škodno dogajanje zaradi nevarnosti poplave neustavno**, saj sami nimajo velikega vpliva na to, ali poplava bo ali ne. Več o tem na <http://www.triglav.si/wps/wcm/connect/15e51336-687f-4455-a997-e64ce9572009/PG-dom-03-15-3.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=15e51336-687f-4455-a997-e64ce9572009>. Menimo, da je to neetično in ni v korist državljanom, ki v teh primerih najbolj potrebujejo finančno pomoč, zato je potrebno, da **državni organi najdejo ukrepe, ki bodo prisilile zavarovalnice, da delujejo etično in v korist državljanov**, ker je tudi glavni namen državnih organov., saj tovrstne nesreče siromašijo državljanke in manjšajo državni proračun,
12. **Okrepiti delovanje Civilne zaščite in organizirati tudi ljudi po nekdanjih vzorcih »Nič nas ne sme presenetiti«**. Menimo, da je potrebno več aktivnosti nameniti temu, da bo vsak **posameznik tudi usposobljen za reševanje in življenj posledic podnebnih sprememb, mlade pa je potrebno vključiti namesto v obvezno vojsko v obvezno civilno zaščito**. Del rešitev je opisan tudi na tem linku iz posveta, ki smo ga organizirali: <https://ekoci.si/zadnje/sporocilo-za-javnost-ali-imamo-resitve-za-posledice-podnebnih-sprememb/>.

Naprošamo vas, da preučite tudi predloge mladih v prilogi Zerro Waste Žalec (g.Andrej Fideršek).

Veselimo se nadaljnega sodelovanja in Vam želimo, da čim več predlaganih pobud implementirate v prakso. Še naprej Vam želimo mnogo uspehov.

S spoštovanjem,

Za somišljenike **Ekoci, Eko civilna iniciativa Slovenije**: Irena Rotar, Mateja Rotar

v sodelovanju z **Zerro Waste Žalec**: g. Andrej Fideršek

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost
Ulica Savinjske čete 4, SI- 3310 Žalec - w: www.ekoci.si - t: +386 40 203 055

FB: Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije; Oskrbimo Slovenijo; Štafeta semen; Ekoci Green Tourism;
SDM - Slovenska delovna mesta; Nič nas ne sme presenetiti – bodimo pripravljeni

---

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost
Ulica Savinjske čete 4, SI- 3310 Žalec - w: www.ekoci.si - t: +386 40 203 055

FB: Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije; Oskrbimo Slovenijo; Štafeta semen; Ekoci Green Tourism;
SDM - Slovenska delovna mesta; Nič nas ne sme presenetiti – bodimo pripravljeni